

[Transcript] Genstart / Fødsler ved fronten

Puk, hvad er det, der er særligt ved rust i slaps hænder?

Det er, at de både holder om livet og om døden.

Det er en øjeblik, så stikker han sine fingre i et skudsor.

På en sårde soldat, der har kommet fra fronten, han graver måske en kugel ud.

Og det næste øjeblik, så stikker han fingrene op i en kvinde, der vil have skoet føde for at mærke, hvor meget hun har åbnet sig.

Så han tager imod nyfødte.

Han følger barnets hjerterytme, og så forsøger han at holde sårde soldater i livet med sine hænder. På et hospital i Donbass, ikke langt fra den yderste front, lægger fødende kvinder nærmest side om side med sårde soldater.

Kvinderne, der er blevet i området til tross for krigen, venter utolmodet på at bringe nyt liv til verden og udvide deres familie.

Og jordmoren på fødeklinikken glæder sig over, at der stadig bliver født nye liv, der kan vokse op og beskytte landet i en usikker fremtid.

I dag handler genstart om det liv, der opstår i selv de værste kriszoner.

Jeg hedder Anna Ingris.

Du har jo pograbet for rigtig mange kriszoner, de fleste af den i mellemøsten.

Er der alligevel noget universelt over en front, altså uanset, hvor kampene kæmpes?

Ja, det er der, og det er faktisk den del af det, som også kan være livsbekræftene.

Det universelle er, at livet manifesterer sig i sin yderpunkter.

Livet og døden er ved en front så den meget tæt forbundet, fordi hele tiden så bliver mennesket mindet om det korte øjeblik, vi faktisk er i liv her på jorden.

Hvilket miracle det er, at vi overlever, fordi lige før kunne vi måske være blevet dræbt af misiliet eller tillarriet.

Og det er min oplevelse, at måske ikke ude i skyttegravene, hvor kampene foregår, men sådan lige lidt bagved, så dyrker vi sex, vi handler ind, vi gifter os, vi drømmer, vi elsker, vi lever og vi forbørn. Vil du sige, at det nærmest er sådan med din erfaring fra søren og organistan, ukraine og så videre, at det næsten er svært at skælde den ene front fra den anden?

Det er klart, at der er forskel på en skyttegrav i ukraine og en vejsidebump i organistanen, og en krisøren selvfølgelig er omstændighederne meget forskellige for krigen.

Men det liv, der leves omkring frontlinjerne, det minder meget om hinanden.

Pugdamskår er DR's mellemøsk kursponent.

Men da krigen for alvor brøder ud i februar sidste år, rejser hun straks til ukraine.

Nu har hun besøgt frontlinjens bagland, et lille hospital i Donbass.

Det er det sidste hospital før fronten, hvor kvinder kan fødes, og det ligger meget yderligt i forhold til krigen.

Og det kan man til man høre, da vi ankom.

Og så samtidig så er der sådan en ind på hospitalet meget stille.

Fordi mange mennesker er jo flygtet, der er ikke så meget personale, der er ikke så mange patienter.

Så derfor så får vi også en stue for os selv, hvor vi kan bo og sove, fordi der faktisk er masser af plads i de her dage.

Hvordan ser der ud på hospitalen?

Det er sådan en gammel sovjetisk stil.

[Transcript] Genstart / Fødsler ved fronten

Det der er meget slående, det er lydende, der er sådan en lyd af drøbende vand i kar og fade. Fordi der ikke er noget rent vand hele tiden, det kommer så den løbende.

Fødegangen er lyseblå.

Og ned i stuhetagen, der er så til sidder ganske travlt især, når det er blevet mørkt om natten, fordi der kommer såret soldater ind fra frontlinjen.

Og der er så den her læge, en jordmord, rusteslav, som løber mellem de såret soldater i stuhetagen og op til de fødende kvinder på første salen.

Han er svar til rusteslav Petroniok.

Og han plejer at arbejde på et hospital fra sin hjemstavn i det vestlige ukraine.

Og da så krigen begyndte for over et år siden, så meldt han sig til militæret for at være med til at hjælpe såret soldater.

I de seneste fem måneder har han så boet i Donbas i det østelige ukraine på Stu 6 på hospitalet her, som jeg også boede på.

Og her har han muligheden for ikke kun at redde såret soldater fra frontlinjen, men faktisk også fortsætte med sit speciale, som er at være med til at bringe børn til verden.

Nu er han så der i Donbas og har det her meget patriotiske forhold til krigen, altså adskiller han sig også på den måde fra nogle af de andre typer ukraine, som bor i området.

Ja, det gør han. Rustig Slav er en fremmed på de her kander. Han er også mange, mange, mange kilometer fra sit hjem, hvor han kommer fra.

Og det første, der er tydeligt, det er, at han insisterer på at tale ukrainisk, selvom langt de fleste af de ansatte på hospitalet faktisk er russisk talende.

Og han er jo også et sted, hvor der er langt flere ukrainere end hvor han kommer fra, som mener, at de er besat ikke af Rusland, men af ukrainske styrker.

Hvad er det denne her, sådan du kalder ham en lidt fremmed ful, har for et blik på det område, han så er kommet til altså, hvad synes han om det og dem, han møder?

Han føler, de er ligesom gået i stå, at 30-års uauhængighed ikke ligesom har manifesterede sig så tydeligt.

Og det kommer fx til udtryk på den måde, at de står under en førsel.

Og de står og lytter til barnet, til det ufølte barns hjerterydme inde i morens mave.

Og der er altså den her maskine, som skriver hjerterydmen ud på et stæk papir.

Og der er det her lange, strimmel papir, som kommer ud og så går rustig slag over og kigger på den og siger, hvad er det egentlig, der foregår her?

Der står jo, at det er deterioreret til 1976, er folk lige glad med tiden her i Donbass.

Der er sådan en underfundig humor i det også, men det er for ham også meget symbolisk.

Rustig Slav arbejder tæt sammen med Tatjana, der leder fødeafdelingen.

Hun er en lokal og kontant kvinde, der ikke er bange for at skælde ud på de fødende kvinder, hvis de beklager sig lidt for højtligt.

De er to ukrainere, men fra forskellige dele af deres samfund.

Han er sådan den bløde, men de forsigtige hænder omkring de vordne møder.

Han har mere tolv modighed, hvor Tatjana, hun er den hårde, lidt mere sadistiske, vil jeg sige, jordmøder, som ikke vil tage så meget pis.

Og som insisterer på, at selvom man er i smerte, så er det jo ikke noget nyt, at kvinder, der føder af smerte, og derfor kan man godt alligevel tale ongligt.

Hvem er det, der skal føde under deres hænder, har lyst til at sige? Hvem er de kvinder, der bliver

[Transcript] Genstart / Fødsler ved fronten

indlagt på den her fødestue?

Der er fire indlagt, de går alle sammen rundt og venter i dagevis på at skulle føde, fordi de er kommet ind i god tid.

Der er en 15-årig, som har kommet for at skulle føde. Hun er blevet gravid med sin også 15-årig kæreste.

Og ellers er der en kvinde, som hedder Yevhenja. Det er hende, som har kommet i nye dage før fødselen.

Og hun går venter og venter også på, at hendes mand skal indfinde sig, inden at fødselen går i gang. Så det er kvinder, som lever omgivet af krigen, og som skal bringe nyt liv til verden i den situation.

Yevhenja er 24 år og bor meget tæt på fronten. Hvordan har hun mærket og oplevet krigen under sin graviditet?

Hun bor i en etagerandom, i en by, som hun kalder bagfronten.

Hun fortæller, at hun var i sette måned, blev kampene virkelig intensiveret.

Der var mange angreb på byen. Hun gemt sig ud på toilettet.

Hun sagde, at hun fik ret stor hjælp fra sin hun, Roger, som ofte kunne mærke, når der var noget i garen.

Og så er hendes forældres hjem blevet ramt.

Nu er sådan en graviditet jo ikke altid noget, man kan styre, eller som nødvendigvis er super planlagt.

Hvad har alligevel været deres overvejelse om det her med at blive gravid og at sætte barn i verden, mens der er så voldsom en krig?

Jef Hinnier og hendes mand Daniel har været sammen i otte år, og hun og de har ønsket et barn i nærmest lige så mange år.

De har forsøgt, og for mange år siden havde hun en ufrivillig abort.

De har så ikke kun blevet i gravid siden, og så bliver hun så gravid midt under krigen.

Og selvom hun bor så den meget tæt på krigen, så har det aldrig faldet hende ind, at hun skulle få en abort nu hun endelig er blevet gravid.

På etagen under føderafnitet ligger soldater, der er blevet såret ved fronten.

De værste tilfælde bliver kørt videre til et større og mere avanceret hospital, men resten tager rost i slavser af, så de kan komme tilbage til skyttegravene.

Der er sådan en ret mørkt, der er sådan en varmelampe, sådan en orange varmelampe, der varmer deres trætte kroppe.

De ligger bare og slapper af i deres uniformer.

Jeg fornemmer, at de faktisk er lidt glad for at lægge lige der, fordi der bliver lavet mad, og de får en pause fra fronten, og har mulighed for at få besøg fra deres familier.

Der er ikke den samme patriotisme, som vi måske oplevede i begyndelsen. De her soldater kommer ikke fra Donbass, de kommer fra andre steder i ukraine, og de oplever, at de ikke er nær så velkomne herude, som de har været andre steder i ukraine.

Endnu tættere på den yderste front i en forlatt landsby, hvor det redningshold, der skal evakueres, såret soldater og frag dem til hospitalet.

Når de får en melding over radion fra fronten, kører de et stykke hen mod fronten og bliver så mødt af en vågen fra fronten, og så skifter de simpelthen vågene.

Og så drøner de afsted ind til rustislav på det her hospital med de såret soldater.

Hvor lang tid kan man risikere, hvis man nu er en såret soldat, måske en der alvorlig såret soldat, og

[Transcript] Genstart / Fødsler ved fronten

skulle vente på, at evakueringsholdet kommer og hænder ind?

Det afhænger selvfølgelig af, hvor såret du er, men af hensyn til de hold, der kører frem og tilbage, så evakuerer man ikke bare.

Det vil sige, har man et lig liggende, så det heller ikke noget, man kører ud.

Det haster selvfølgelig ikke på samme måde, kan man sige.

Men de stadig levende kan godt risikere og skulle vente i nogle timer, inden de kommer ud.

De har selvfølgelig adgang til første hjælp, det er hvor de er.

Men de er jo også stadig væk i en meget, meget voldsom risikation for yderligere angreb, det er hvor de er.

Hvad fortæller redningsholdet om deres arbejde?

Det er en af dem, der blandt andet fortæller, at det værste ved det her job, det er når de kører de her ture, hvor der er hårdt såret soldater i bilen, eller der er døde soldater i bilen.

Og så de kører stedet og der er en mobiltelefon i lommen i uniformen på den døde eller hårdt såret.

Det her med der er nogen, der ringer, måske det er et barn der ringer, måske det er andre familie medlemmer der ringer.

Og spørgsmålet er, som de skal tage telefonen eller de ikke skal tage telefonen.

Da Pugdamskår ud på eftermiddagen ankommer til deres hus, bliver hun lidt for undred over det syn, der møder hende.

Der er jo sådan en læge, der er on duty, som lige som har radioen, når der sker noget ved fronten.

Og det første lægger mærke til, det er faktisk, at han står med en halv liter øl, dosøl i sin hånd, og er sådan lidt halvfuld allerede.

Jeg oplever faktisk også, at nogle af de andre soldater, som har fri, drikker alkohol, det må de ikke, men det gør de.

For at kunne holde det ud, antager jeg, fordi det er ikke et særligt ret sted, de bor.

Der har været mange nedslag omkring, hvor de er, og man kan høre kriden hele tiden.

Og der er de jo så, 24-7 uanset om de er på arbejde eller de forsøger at holde fri.

Der er for eksempel en soldat, som sidder og spiller Counter Strike på computeren, og renner rundt som en snigskytte selvom, at han jo sådan set er omringet af krig.

Han sidder foran vinduet i en stue, der er fyldt med sandsikke.

Det er sådan fuldstændig syret ved, ved redningsholdets sted ved fronten, lige nu er foråret.

Der er gule og røde tulipaner, der er sprunget ud.

Der er soldater, der står i haven og graver kartofler op, og der var en motor, der røg ned fra nogle dage siden.

Det er i samme landskab, Iafinja venter på, at hendes steder endelig skal komme til verden.

Hun taler meget med sin mand, Daniel, som arbejder på et elektrisitetsværk.

Hun fortæller ham, hvad han skal huske at lave mad til hunden derhjemme, hvad han skal huske at parke.

Hun hænger jo ud med nogle af de andre kvinder, som også skal føde.

De taler meget om det, der venter.

Hun kan høre, at en af de andre kvinder har vær og er i føssel.

En dag går Iafinjas føssel i gang, og hendes mand er noget usødvanligt til stede på fødestolen.

Det er værdt væle ved, fordi i følge jordmøderne er det meget sjældent, at fæderne til børnene er til stede ved føsselen.

Han har også en lidt særlig kommentar.

[Transcript] Genstart / Fødsler ved fronten

På et tidspunkt siger hun til ham, at vandet har gået, men barnet der steder vil ligesom ikke komme ud.

Der sker ligesom ikke noget.

Og så kommenterer han, at hvorfor skulle hun også vil komme ud til os?

Vi har jo en krig herude.

Så hvorfor skulle hun vil komme ud lige nu?

Og så kommenterer han, at hvorfor skulle hun også vil komme ud til os?

Vi har jo en krig herude.

Så hvorfor skulle hun vil komme ud lige nu?

Rostislaft tager barnet ud ved et kejsersnit.

Og Iafinja får sin nyfødt data i armen.

Rostislaft bliver jo særlig glad, når der bliver født en dreng der på fødestuen.

Hvorfor gør han det?

Fordi han jo mener, at Ukrainer har brug for alle de drengepørn, der kan blive født.

Og det handler om, at mange familier lever afskåd fra hinanden.

Mændene af krig, kvinderne og børn er flygtet til andre lande eller til andre steder i Ukraine.

Altså derfor synes han, det er særlig glædesfødt, når der bliver født børn.

Nybørn under krigen og i særn, og det er drengene.

Og det er fordi han siger, drengepørn er fremtidens soldater.

Det er selvfølgelig enormt patriotisk og garanteret også rigtigt.

Det er jo også hjerteskerende, fordi man tænker, at de der drengepørn bare bliver født ind i evc.

Kanonfødet er så soldater til en evig krig mod nabronen.

Det er sådan mørket, du kigger ind i også fordi vi faktisk er i en tid i Ukraine, hvor mange men, eller en del men,

ikke ønsker at blive rekryteret til krigen. De ønsker ikke at få militærbeletten.

Og hvis man så tænker ind i et scenario, så er det jo ikke det, der er.

Og hvis man så tænker ind i et scenario, hvor de børn, der bliver født nu, de drengepørn, der bliver født nu,

også skal forholde sig til en krig, så er det selvfølgelig et mørke, vi kigger ind i.

Vil Jef Hinnia og hendes mand og det nyfødte barn blive boende så tæt på fronten her i den her, i lidt skrøblig og spede start som familie?

Lige nu føler de ikke, de har et andet valg.

Dels arbejder Daniel på elektristilsværket.

Dels så er det vigtigt for Jef Hinnia ikke at være en flygning.

Det er vigtigt for hende at være tæt på, hvad hendes familie er.

Altså det er ikke patriotismen, der fylder så meget i hendes familie.

Det er mere i etationen i forhold til, at de er så tæt på fronten, at der er så meget militær omkring dem,

at de er et mål for russiske angreb.

Og hun siger, vi vil blive boende så længe, vi kan.

Du kører med hende, Jef Hinnia og hendes helt nyfødte baby hjem.

Hvad lægger du mærke til der, hvor de bor?

Uden for hvor de bor, der er en lejplads, sådan en helt almindelig klassisk lejplads, med nogle rutsjebane og nogle klatrestativer, hvor ungerne kan klatre rundt,

[Transcript] Genstart / Fødsler ved fronten

og der er noget sand, de kan falde blødt ned i.
Og den her rutsjebane, den er tom. Vi er der midt på eftermiddagen.
Men der er ikke nogen børn, der lejer på den.
Den er fyldt med herreløse katte.
Der er en kat, der ligger på rutsjebanen.
Der er en anden kat, der skider i sandet.
Og ellers er der ikke noget liv, der ikke er nogen børn på den lejplads.
Og der tænker jeg faktisk på, de lige vant hjem med Sophia, som skal vokse op her.
Men spørgsmålet er, hvor længe de egentlig kan bo her som familie.
I Højson kan du følge livet på fødekliniken i Donbass,
og de personer på Gdamsko har mødt ved fronten.
Avesnittet ligger på DRTV, og med det slutter Danes Kindstad.
Den var sat sammen af Charlotte Kovelte, Søren Elbig, Line Fabricius og mig, Anna Ingris.